

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za ožnanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se ožnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ožnanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Občni zbor „Narodne Tiskarne“.

V nedeljo dne 7. maja 1899 občni zbor „Narodne Tiskarne“ ni mogel zborovati, ker je bilo po pravih premalo delničarjev udeleženih.

Zatorej se skliče nov

občni zbor

delniškega društva

„Národne Tiskarne“

na dan 28. maja 1899. l.

ob 11. uri dopoludne

v prostorih „Národne Tiskarne“

z istim, za občni zbor dne 7. maja 1899. določenim dnevnim redom, s pristavkom, da po § 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočih delničarjev in na število od njih zastopanih glasov.

Upravni odbor „Národne Tiskarne“.

Ljubljanska mestna uprava.

(Govor posl. Hribarja v seji deželnega zbora dne 5. maja t. l.)

Na besede častitega gospoda predgovornika bom, visoka zbornica, dovolil si, kratko replikovati. Ako on danes naglašja, da Ljubljana pred 20 leti ni imela nič dolgov in nič priklade, je to, kakor je deloma sam priznal, anakronizem. Na 20 let, gospoda moja, danes se nazaj ozirati, ko je leta 1895. Ljubljano deloma razdejal potres, ki je vse razmere temeljito premenil, je vendar nekako preveč. Ljubljana pred 20 leti res ni imela dolgov, zato tudi ni imela tistih dohodkov, katere ima sedaj iz svojih investicij, in če gospod predgovornik pripoveduje o posojilih, katera je v tem času najela, bi moral pred vsem opozarjati tudi na to, kakošne investicije so se z najetimi posojili naredile. Gospoda moja! Če pregledate poročilo, kakor je pred Vami, bode izprevideli, da mestna občina ljubljanska takih dolgov, ki bi jo težili, razun onih, ki so se morali napraviti po potresu, nima, temveč da so se posojila najela le v namen, da se ustvari investicije. Te investicije pa niso za občino nikakoršno breme, temveč le velika korist, kajti iz njih ima mestna občina vsako leto velike svote dobička. Gospod predgovornik je predober finančnik, kakor da bi mu bilo treba na um klicati, da se taki dolгови, ki se dobro uporabijo, ne smejo nikomur očitati; zato se le čudim, da je danes vendar izrekel neka očitana.

Ako on dalje pravi, da pred 20 leti mesto ljubljansko ni imelo nobene priklade, ima disto prav; saj bi tudi dandanes ne imelo takih priklad, kakor jih sedaj pobira, ko bi bila visoka zbornica svoje dni nasproti mestni občini ljubljanski postopala z nekoliko večjo benevolenco, kakor jo je v resnici pokazala. Mestna občina ljubljanska je pobirala 10% priklado za šolstvo in s temi 10% je tako dobro izhajala, da je — poleg tega, da so bili njeni učitelji veliko bolje plačani, kakor vsi drugi učitelji po deželi — ostalo ji še veliko več, kakor polovica dohodkov iz priklade, ki so se v druge namene porabljati zamogli. Ko je pa deželni zbor potem sklenil, da mora mestna občina, kateri se je odvzela skrb za plačevanje svojih učiteljev, prispevati s tistimi

procenti za potrebnost vsega šolstva, je čisto naravno, da je, ko je izgubila to priklado, morala naložiti drugo priklado za pokrivanje tistih potrebščin, katere je prej pokrivala iz 10% šolske priklade. Pri nakladah torej se mestni občini ljubljanski ne more očitati, ampak, ako komu, bil bi jo gospod predgovornik moral očitati deloma tudi samemu sebi, ker je takrat glasoval za zakon, po katerem se je mestni občini odvzelo pobiranje 10% priklade za svoje ljudsko šolstvo.

Očita se pa mestni občini morebiti sedanja višja priklada. Te višje priklade pa bi gotovo ne bilo, ko bi ne bili leta 1895. imeli potresa. Ako pa misli kdo, da je mestna občina ljubljanska po letu 1895. mogla in smela gospodariti kakor do takrat, pravim, da je tak človek nazadnjak, in jaz le obžalujem, da moram deloma izreči to očitano tudi nasproti gospodu poslancu Luckmannu, katerega sem doslej imel za veliko bolj naprednega moža, kakor se je pokazal v tej debati. Ako bi bila mestna občina imela ostati pri prejšnjem načinu gospodarstva, bi ne bila prav nič mislila na razširjenje ulic, ki je pa vendar bilo že silno potrebno. Ulice, kakor so se razširile, se pa niso razširile s par krajcarji ali goldinarji, ampak tu je bilo treba veliko tisočakov — na stotine tisočakov — v roke vzeti. Občinski svet ljubljanski uvidevajoč, v kakih razmerah je mesto, in da je takorekoč previdnost sama nekako mu v roko potisnila nadaljno usodo njegovo, njega razširjavo in napredek, si je bil v svesti, da mora storiti vse, koliko se da storiti — ne da bi se preveč obremenila davčna zmožnost ljubljanskega prebivalstva — da se mesto modernizuje, da postane vredno imena „deželno stolno mesto“. Mislim, da bi se vsako občinskemu svetu bil moral smejati, in da bi bila zgodovina morala slabo o njem soditi, ko bi bil tedaj sklenil, naj se ostane pri tistih ozkih ulicah in pri onem načinu zazidavanja, kakor je bil v navadi do tedaj. Mestni občini ljubljanski se torej ne more očitati, ako si je najela posojila za taka javna dela, ki so se izvršila v interesu napredka mesta in v korist njegovega prebivalstva. Da se pa to ni moglo zgoditi brez zvišanja priklad, bo vsakdo, mislim, lahko sam izračunal, ne da bi mu bilo to še potreba posebej dokazovati.

Ali, gospoda moja, te priklade se niso tako naložile, kakor bi bil želel občinski svet ljubljanski, in kakor se je njemu zdelo, da bi bilo jedino pravično in v zmislu socialnega davčnega zakonodajstva. Občinski svet ljubljanski je hotel namreč varovati siromaka, malega obrtnika in pred vsem hišne posestnike, ki so po potresu l. 1895. zares prišli v velike kalamitete. On je torej nameraval stvar vrediti tako, da bi se priklada za male obrtnike in hišne posestnike prav nič ne povišala, temveč da bi se pustila pri dotedanjih 6%, in da bi se zvišala samo za večje davkoplačevalce. Tudi cesarska vlada je pritrdila temu stališču občinskega sveta ljubljanskega; toda naš veljavni deželni odbor pa temu ni pritrdil, menda zato, ker še ni prispel na stališče modernega socialnega davčnega zakonodajstva, temveč ima še vedno predpotopne nazore, da morajo vsi ljudje plačevati enakomerno davke, naj si imajo več premoženja ali manj. Tako se je tedaj zgodilo, gospoda moja, da so hišni posestniki in mali obrtniki po krivdi deželnega odbora obremenjeni z večjo priklado, kakor jim jo je bil namenil občinski svet ljubljanski.

Gospoda moja! Očital je častiti predgovornik tudi glede elektrarne — in to je ravno tisti konjič, katerega gospod poslanec Luckmann tako rad jaha, in katerega je že svoje dni kot člen finančnega odseka bil zajahal, ko je mestna občina ljubljanska bila prvič sklenila električno napravo — da je tukaj občinski svet ravnal zapravljivo, češ, da ni bilo treba elektrarne ustanavljati. Kdor dandanes vidi, kako električna luč v Ljubljani funkcionuje in kakošne komoditete so se z njo ustvarile zlasti tudi v privatnih stanovanjih — kdor dalje ve, kako se ljubljanski prebivalci dan za dnem jeden za drugim priglašajo, da se jim upelje električna luč v stanovanja, kdor premisli, kako važna in kako velikega pomena je električna luč tudi iz higieničnih ozir, ta bo pritrdil, da občinski svet ni napačno ravnal, ko je sklenil vpeljavo elektrike v Ljubljani. Da ni napačno ravnal, ampak da je ravnal v interesu prebivalstva ljubljanskega, pa sledi tudi od tod, ker je plinova družba takoj, ko je občina oživila svojo elektrarno, ceno plina, ki je do takrat bila silno visoka, in ki je, kakor nekateri trdijo, ki v tem oziru poznajo razmere v drugih mestih, tudi danes vedno še previsoka, znižala za celo tretjino. Dokler ni bilo mestne elektrarne, je plinova družba izrabljala svoje konsumente tako, da jim je kubični meter plina računila 21 kr., mej tem ko je lansko leto, ko se je bila vpekljala elektrika, znižala ceno kubičnemu metru na 14 kr. Gospoda moja, indirektni ta dobiček za ljubljansko prebivalstvo mora tukaj priti tudi v poštev, in jaz se le čudim, da častiti gospod poslanec Luckmann, kateremu moram dati spričevalo, da ima sicer skrb in srce za dobro ljubljanskega prebivalstva, tega ni uvaževal, ko je občinskemu svetu ljubljanskemu, ker je napravil elektrarno, očital zapravljivost.

Ad vocem: zapravljivost! Ali je res to zapravljivost, ako se je napravila elektrarna, o kateri že danes vemo, da bo mestni občini donasala dobiček? V prvem letu je občinski svet računil, da bo pri mestni elektrarni 12—15.000 gld. izgube zato, ker takrat, ko se je dne 1. junuvarja 1898 elektrarna otvorila, ni bilo niti jedno stanovanje priključeno na električno mrežo. Šele v teku leta so se pričele izvrševati inštalacije, pa ne zadosti hitro, ker dotična tvrdka, ki je imela v prvem letu izvrševati inštalacije, je imela premalo personala in vendar je namesto pričakovanih 12—15.000 goldinarjev bilo koncem leta 1898. izgube samo 8000 gld. Torej nenavadno dobro se je elektrarna takoj v prvem letu obnesla. Kako pa je letos? Letos je proračun sestavljen na podlagi znižane cene električnega toka od 4 na 3½, krajcarja in na podlagi tistih rabatov, ki se večjim konsumentom dovoljujejo — in pri vsem tem, da se bo 200.000 gld. novič investovalo, in da smo jako previdno preračunavali, kajti računilo se ni nič več, kakor da bo letos 1200 žarnic več priključenih kakor l. 1898., rezultuje iz proračuna vendar, da bo pri elektrarni l. 1899. samo 2000 gld. izgube. Jaz Vas pa zagotavljam, da je že danes z inštalacijami po privatnih stanovanjih toliko opraviti, da štirje inštalaterji ne morejo dela zadosti hitro zmagovati, in da se od dne do dne oglašja toliko novih abonementov, da mestna občina že letos ne bo imela ne le nobene izgube, temveč da bo imela še celo dobiček, če tudi ne velik, ampak vendar dobiček. In gospoda moja, če bo letos mesto pri elektrarni imelo že

dobička, je temveč dobička pričakovati, da bo imelo takrat, kadar se bo otvorila električna cestna železnica, katera se bo čisto gotovo prihodnje leto dogradila, ker so pogajanja že tako daleč dospela, da bo že v začetku junija meseca imel občinski svet odločiti se glede oddaje koncesije. Takrat se bo rentabiliteta elektrarne še veliko bolj povišala. Torej gospoda moja, jaz odvracam očitano, da je občinski svet razsipno, potratno, zapravljivo ravnal, ko je sklenil napravo elektrarne, temveč trdim z vsem prepričanjem, da bo elektrarna v veliko korist ljubljanskemu prebivalstvu in v korist mestnim financam, in da je to tako podjetje, kakor vojašnica, vodovod in druge naprave, ki se dobro rentujejo in donasajo mestni občini lep dobiček.

Častiti gospod predgovornik, kateri sicer, ker na Gorenjskem stanuje, jako dobro ve, kako velik pomen ima promet, kateri provzročajo tujci, je danes nekako smešil prizidevanja mestne občine, da bi nekoliko več tujkega prometa v Ljubljano pritegnila. Jaz se moram temu le čuditi, ker vsakdo, ki količjak pozna razmere — in on jih v tem oziru gotovo dobro pozna — bo pritrdil, da dežele, kamor se poleti priseli mnogo tujcev — bogatih tujcev, ki lahko kaj denarja pustijo v deželi — v narodnogospodarskem oziru najbolje napredujejo. Srečne so take dežele, ki imajo po narodi tako privlačljivo silo, da tujci tja prihajajo, se oddihajo in živijo v svežem zraku. Gotovo pa mej te dežele spada tudi dežela Kranjska. Kdor na Gorenjskem vidi vse naravne krasote, ne more se jim prečuditi, kdor je bil kdaj v Postojnski jami, ne more zadosti laskavo in navdušeno se izraziti o prirodnih čudih, ki jih je videl pod zemljo, in gospoda, kdor pride v Ljubljano samo in si lep poleten dan ogleda okolico, bo čisto gotovo priznal, da ima Ljubljana tako srečno lego, da so vsi predpogoji dani, pritegniti nekoliko tujkega prometa na se. Ljubljana s svojo lego sredi dežele, o koder je nedaleč na Gorenjsko, v Postojino, na obali jadranskega morja v Trst in na Reko, do Cerkljanskega jezera, je gotovo tako srečno izhodišče za izlete, kakoršno se najde redkokje. Samo da se dosedaj za privabljenje tujcev nič storilo ni. Kaj pa je v tem oziru pred vsem potrebno? Da je mesto urejeno moderno, kajti dandanes bo vsak tujec raje šel v tak kraj, kakor pa kam, kjer ni videti nobenega napredka, in kjer žive ljudje še s predpotopnimi nazori. Dalje mora skrbljivo biti za prijetno bivanje, kajti le tedaj bo tujca, ki je kdaj bil v kakem kraju, mikalo, da pride še drugič tja in da se bo mogel o kraju tudi pohvalno izreči nasproti prijateljem in znancem, ki tudi hodijo vsako leto na taka potovanja. Zato je pred vsem treba skrbeti za dobra prenočevališča, za dobre hotele. Tudi v tem oziru se trudi mestna občina ljubljanska. Pač ne more nič storiti iz lastnih sredstev, zato pa je občinski svet inicijativno poprijel, da se tudi v tem oziru kaj stori. Pa tudi tlak, ki bo imel za nasledek večjo snažnost, je nekaj, kar bo dobro uplivalo glede tujkega prometa.

Vsega tega je treba, da se privabijo tujci. Častiti gospod poslanec Luckmann je pa drugega mnenja. On misli, da so nemški napisi po deželi tisto sredstvo, katero bo tujce vabilo k nam. V tem oziru se on silno moti. Ne nemški napisi, ne jezikovne uredbe, ampak udobnost življenja in krasota prirode je tisto, kar privablja. Če bi napisi odločevali, potem bi r

Nemec ne hotel potovati v Italijo, ali napraviti izlet na Ogersko, na Balkanski polotok, v Zagreb, v Beligrad. Pa vendar potuje vsako leto že jako veliko Nemcev v te kraje. Gospoda moja, na Nemškem so pa tudi posebna podjetništva — jedno v Lipskem, drugo v Berlinu — ki vsako leto podvzemajo velike skupne izlete v dežele, kjer ne najdete nobenega nemškega napisa, kjer so napisi, ki jih izletniki večinoma še čitati ne znajo, namreč na — Rusko. Do Urala, na Kavkaz, na Krim potujejo Nemci vsako poletje v celih jatah. Seveda je pa tam, kamor pridejo, preskrbljeno za dobra prenočevališča, za dobre hotele.

Torej nikari ne mislite, gospoda moja, da bo Ljubljana, ako bomo povsodi napravili nemške napise, in da bo dežela naša, ako ji damo nemški nakit in jo z nemško barvo pobarvamo, privabila tujcev. To ni resnica. O tem sem se prepričal sam, ko je pred par leti bil tukaj neki vladni svetnik iz Halle in sem ga vodil po naši deželi. Rekel mi je: „Kako lepo je pri Vas! Kaj takega bi si nikdar ne bil mislil. Pripovedoval bom to tudi drugim, in verjemite mi, da bodo mesto samo na Tirolsko, prihajali moji rojaki tudi k Vam na Kranjsko.“ Našel je, da so naši ljudje postrežljivi, in nič ga ni jezilo, da, znajoč samo nemški jezik, se ni mogel mnogokrat pogovoriti z njimi v svojem materinem jeziku.

Govorilo se je, da je po potresu več Nemcev odšlo iz Ljubljane radi radikalizma pri občinski upravi. Gospoda moja, to je bajka, ki se je čitala po nemških listih, ki pa ni resnična. Res je, da je nekoliko bolj jasnih, strahopetnih ljudij odšlo takrat iz Ljubljane, in da se niso več vrnili; toda teh ljudij in rodbin je bilo tako malo, da o tem še govoriti ni vredno. To pa niso bili samo Nemci, temveč bili so tudi Slovenci mej njimi. Res pa je, in to dokazujejo poizvedovanja mestnega magistrata, in štetje, ki se je pred nekaj časi v poskušnjo izvršilo, da se prebivalstvo našega mesta rapidno množi, in da nasproti 30.000 prebivalcev, katere smo imeli po poslednjem ljudskem štetju, ima Ljubljana sedaj že približno 38.000 prebivalcev — seveda z Vodmatom, ki se je vtelovil, ki pa ni dal več kakor 3500 prebivalcev. Iz tega je torej razvidno, da je neresnično, da delovanje občinskega sveta odganja tujce, in da bi se zaradi tega morebiti ljudje iz Ljubljane izseljevali; temveč vidno je, da tujci celo uvažujejo delovanje občinskega sveta, ki je namerjeno na rast mesta.

Ako, gospoda moja, še nekoliko besed izpregovorim, storil bom to, da razresem nekatere trditve, ki so se slišale v poslednjem času. Tem trditvam sicer ne pripisujem velike važnosti, ker so bile izrečene v strankarskih glasilih za časa dopolnilnih volitev. Rado se je namreč agitovalo s tem, da bo mestna občina ljubljanska v kratkem morala povišati priklade, in sicer tako povišati, da bodo še enkrat tako visoke, kakor danes. Gospoda moja, to je največja zlobnost, katero si morem misliti. V današnjem poročilu in v aktih, katere je občinski svet odstopil deželni odboru v presojo in pretresanje, je jasno dokazano, da se ni treba bati, da bi se v doglednem času priklade zvišale, da, jaz celo pravim, da jih sploh ne bo treba zvišati, ker bodo tiste naprave, katere je mestna občina ljubljanska z investicijo posojil vstavila, v kratkem času brez bremen prešla v last mestne občine. Ko pride ta srečni čas, pa ne bo več treba misliti na zvišanje priklad, temveč mogoče jih bo morebiti celo znižati. Torej jaz le zagotavljam, kakor se je deželni odbor sam po svojem referentu prepričal in kakor se je v finančnem odseku celo pohvalno omenilo, da je mestna uprava solidna, vzorna, da se jej ničesa ne more očitati, da je vsak krajcar na svojem mestu in da nikdar denar ne leži mrtev v mestnih blagajnicah. Sklicujem se v tem oziru na gospoda referenta v deželni odboru; sklicujem se na deželni odbor, katerega sem kot župan ljubljanski prosil, naj da večkrat izvršiti nadzorstvo nad mestnim gospodarstvom. S temi besedami sklepam, priporočujoč, da sprejmete predlog finančnega odseka. (Odobranje v središču.)

V Ljubljani, 8. maja.

K položaju.

Dr. Kaizl se je vrnil iz Prage, kjer je informiral češke poslance o vladnem jezi-

kovnem načrtu, na Dunaj: Sklenjeno je, da se snide takoj po zaključku zasedanja češkega deželnega zbora na Dunaju izvrševalni odbor desnice, da se posvetuje o vsebini vladnega predloga in o kompetenci vlade, izdati tak zakon s § 14. Češki listi niso zadovoljni, da hoče vlada predložiti zakon državnemu zboru, češ, da brigaja jezikovne razmere na Češkem le Čehe in ondote Nemce. Povdarjajo tudi, da bodo imeli na konferenci izvrševalnega odbora desnice Čehi glavno besedo, kakor bi hoteli znova in znova povedati, da bodo smeli zastopniki drugih narodov le poslušati, kako se bode pogajala vlada s Čehi. Stališče Čehov je torej separatistično. Ne ozirajo se na jezikovne razmere v drugih državah, nego vidijo le svoje. S tem stališčem in pa z željo Čehov, da bi bili drugi členi izvrševalnega odbora desnice le nemi statisti, pa se desničarski listi ne strinjajo, kajti jezikovno vprašanje se mora rešiti z ozirom na vse narode v Avstriji.

Razoroževalna konferenca.

Avstrijo bodo zastopali na mirovni konferenci v Haagu sledeči pooblaščenici: pooblaščenec in izredni poslanik Rudolf grof Welserheimb, izredni poslanik in pooblaščenec minister na nizozemskem dvoru Aleksander Okolicsanyi pl. Okolicsna, poslaniški svetnik in šef kabineta ministra cesarske hiše in zunanjega ministra Kajetan Mery pl. Kapos-Mére, profesor mejnarnega prava na dunajskem vseučilišču dr. H. Lamasch, obristlajnant generalnega štaba Viktor pl. Khuepach, korvetni kapitan bojne mornarice Stanislav grof Soltyk. Konferenca se začne 19. t. m. ter bo trajala več tednov. Sijajna družba diplomatov, vojakov in učenjakov bo zborovala v krasni palači Oranijev sredi velikega parka. Ker papež in dve južnoafričanski državi niso povabljeni na to konferenco, so katoliški nizozemski poslanci v zbornici slovesno protestirali in vprašali zunanjega nizozemskega ministra Beauforta, zakaj se je to zgodilo. Minister je odgovoril, da se papež že od l. 1871. ne vabi k nobeni mejnarni konferenci. Radi južnoafričanskih dveh držav pa je dejal, da nista povabljeni radi njih mejnarnega stališča. Anglija ni namreč dovolila, da bi se povabili, ker ju ne smatra za samostojni. Papež ne misli protestirati, pač pa vlada v Transvaalu veliko sovraštvo do Anglije in se je bati žaljivih demonstracij. Razmere mej to mlado državo in mej Anglijo so bile že itak jako napete.

Freycinet odstopil.

S Freycinetom je odstopil radi Dreyfusove afere že 8. francoski vojni minister. Freycinet je bil petkrat ministerski predsednik in še večkrat vojni minister ter je že 71 let star. Splošno se priznava čistost njegovega značaja in poštenost njegovega mišljenja. Vzrok, da je odstopil, še ni znan. V pismu, s katerim je sporočil Dupuy svojo demisijo, se izgovarja s svojo starostjo in z žalitvijo, katero je doživel v petek v zbornici, ko vsled nemira in kričanja ni mogel odgovoriti na neko interpelacijo. Časopisi pa sodijo, da se je Freycinet naveličal neprestanega razburjenja radi Dreyfusove afere. V kratkem izvečje kamore kasacijskega sodišča svojo sodbo o krivdi ali o nedolžnosti kapitana Dreyfusa. Naj bo odgovor tak ali tak, gotovo se že itak velikansko razburjenje na Francoskem le še poveča. Temu se je hotel stari Freycinet umakniti. Baj je pa se tudi z Dupuyjem nista dobro razumela. Novim vojnim ministrom je imenovan dosedanji minister javnih del, Camille Krantz, na tega mesto pa je stopil senator Monestier.

Proti karizmu.

Časopisi so poročali, da je prevzel vso akcijo in vodstvo karizma sin don Karlosa, don Jaime, ki je sicer častnik v ruski armadi. Don Jaime je bil zadnje čase dolgo v Parizu na dopustu ter je z vso energijo pospeševal svoje pretendentske načrte. Nakrat pa ga je poklicalo njegovo poveljstvo nazaj k polku ter napravilo s tem konec njegovemu spletkarjenju. Tudi papež Lev je velik nasprotnik karizma, ter je že opetovano prepovedal duhovništvu aktivno udeleževati se tega gibanja. Toda ti ukazi so navadno brez uspeha, kajti klerikalci se nadejajo pod vladarstvom Don Karlosa še večje moči, dasi imajo že sedaj žezlo v rokah. Razni samostani so zbirališča zarotnikov proti sedanji vladarski rodbini.

Novomeški vodovod.

V zadnji seji deželnega zbora kranjskega je poslanec vitez Langer poročal o novomeškem vodovodu. Ker je bilo naše prvo poročilo jako kratko, je hočemo nekoliko popolniti. Govornik je rekel:

Mislil, da ni potrebe, govoriti o nujnosti vodovoda za Novo mesto in njega okolico, ker so ne le na Kranjskem, ampak tudi v širših krogih znane kalamitete, katere mora v tem oziru prenašati ondoto prebivalstvo. Vsled naklonjenosti visoke vlade in objektivnosti deželnega odbora nam je sedaj mogoče, to vprašanje ugodno dognati. V soglasju s predlogo, katere je na razpravi, stojimo na stališču v tej zadevi odločilnega deželnozbornskega sklepa z dne 2. marca 1897, kateri določa, da prispeva dežela k vsem stroškom projektovanega vodovoda za Novo mesto in okolico 30 % s pogojem, da prispeva država v smislu zakona iz 1884. l. 40 %. K temu predlogu stavljeni amandement, naj dežela prispeva samo 30 % takrat proračunjenih stroškov v znesku 120.000 gld., je bil odklonjen.

Izvršuje ta ravnokar omenjeni deželnozbornski sklep, je deželni odbor z vlado v tej zadevi sklenil dogovor.

Govoriti mi je sedaj o tehniški in materialni stvari te predloge.

Poljedelsko ministerstvo je l. 1897. odločilo, da je projekt popolniti, zlasti je zahtevalo večje število napajališč za živino, da se poskrbe za vodo kolodvor in njega obližje ter na kraj Bršljin in sploh želelo natančnejših podatkov o proračunanih stroških. Zajedno je vlada izjavila, da je pripravljena za vodovod za Novo mesto in njega okolico dovoliti 40 % zgradbenih stroškov.

Deželni odbor je na to prof. Hraskemu naročil projekt predelati, in Hrasky je predložil nov projekt, po katerem so bili stroški za preskrbljenje Novega mesta in okolice proračunjeni na 187.000 gld. Po tem projektu naj bi se vzdrgal vodni obrat z 217 litrov v sekundi vodnega prometa in 346 litrov v sekundi porabne vode. Ni čuda, da je deželni odbor z ozirom na preveliko zgradbeno svoto 187.000 gld. dal projekt po stavbenem uradu revidirati.

Revizija stavbnega urada in dotično njegovo poročilo na deželni odbor je vzorno delo tehniške previdnosti in temeljitosti. Poročilo prihaja do zaključka, da je opustiti vodni obrat in uvesti obrat z motorji, na kateri način se je izogniti velikim težavam pri odkupu mlinov, odškodninah za vodno silo itd. in se prihrani znesek 37.000 gld., vsled česar se troški od 187.000 gld. znižajo na 150.000 gld.

Poljedelsko ministerstvo se je pridružilo tej reviziji in je namesto 40 % obljubilo 48 % prispevka, a je zahtevalo, naj se tisti kraji, ki se bodo preskrbeli z vodo, izrečejo, da so s priklopljenjem k tej napravi zadovoljni in pripravljeni prevzeti na interese spadajoči delež prispevka.

Skupina Plemberg-Stopič kakor tudi skupina Vinavas-Koroška vas nista bili nikdar pripravljene, prevzeti kak prispevek kot interesenta in sta sploh kazali veliko nezaupnost proti celemu vodovodu, nasprotno pa je glavna skupina: Novo mesto in okoliški kraji Bršljin, Kandija, Šmihel, Gotna vas in Črmošnjice z oduševljenjem pozdravila priklopljenje k vodovodu in je Novo mesto s sklepom občinskega sveta z dne 28. aprila t. l. izjavilo, da prevzame ves 22 odstotni prispevek interesentov.

Iz tega sklepa razvidi visoki deželni zbor kako življenski interes ima Novo mesto na preskrbljenosti z vodo. 48 % je država, 22 % je Novo mesto samo obljubilo — ali naj dežela sedaj zaostane in odreče temu mestu pogoj za razviranje in saniranje njegovih zdravstvenih razmer? Ali naj prezre prošnje tega prebivalstva? Ne, tega ne storimo, in prosim Vas, gospodje, da s svojim glasovanjem omogočite preskrbljenje Novega mesta in njegove okolice z vodo.

Poročevalec je na to stavil svoje predloge, ki so bili soglasno sprejeti, in katerih glavna točka določuje, da je preskrbljenje Novega mesta in imenovanih sedem krajev njegove okolice z vodo smatrati podjetjem, katero je deželi podpirati in za katero poleg državnega prispevka 48 %, in prispevka 22 % prispeva dežela 30 %.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. maja.

— Občinski svet ima v torek, dne 9. maja t. l., ob 6. uri zvečer v mestni dvorani svojo redno sejo. Dnevni red: I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Personalnega in pravnega odseka: o županovem poročilu v zadevi poslovanja mestne blagajnice v letu 1898; o knjigovodskega praktikanta Antona Šuštaršiča prošnji, da se odveže od službe; o dopisu odbora za mirovno propagando; o dopisu „delniške družbe za plinovo razsvetljavo“ v Ljubljani v zadevi izvenpravnega pogajanja mej njo in mestno občino; o izvolitvi razsodnika na mesto umrlega c. kr. deželnozbornskega nadsvetnika Karola Pleškota za rešitev spora mej mestno občino in „delniško družbo za plinovo razsvetljavo“ v Ljubljani. IV. Stavbnega odseka poročili: o parcelaciji sveta ob severni pomerjalni meji na levi strani Dunajske ceste nasproti topničarski vojašnici; o spremembi uravnalnega načrta za stavbišče, na katerem je stalo redutno poslopje. V. Šolskega odseka poročila: o porabi dotacij mestne dvorazrednice na Barji za šolsko leto 1898/99.; o nakupu kmetijskih strojev in modelov za mestne ljudske šole; o uporabi dotacije za modelirsko šolo na realki za leto 1898. V. Direktorija mestnega vodovoda poročili: o prošnji hišnega posestnika Fr. Srakarja za znižanje navrtalnih pristojbin; o predlogu magistratovem, da se namesti kurjač pri zajemalnici v Klečah. VII. Direktorija mestne elektrarne poročilo o oddaji zidarskih del za vreditev akumulatorske postaje. VIII. Finančnega odseka poročilo o prošnjah dveh mestnih uslužbencev za podporo. IX. Direktorija mestnega vodovoda poročilo o prošnji monerskega pomagača Jakoba Babnika za stalno nameščenje. X. Disciplinarne komisije poročilo o disciplinarni zadevi proti nadstražniku Ivanu Ažmanu.

— Slovenci in Hrvati. Župan Hribar je prejel naslednjo brzojavko iz Zagreba: Kao revni obožavatelj prirodnih krasota krasne Slovenije i iskreni štovatelj divnog slovenskog naroda izričem Vama i štovanim zastupnicima najusrdniju hvalu nad dalekosežnim zaključkom slovenskog sabora, koji bio jedinstvu slovensko-hrvatskomu zorum novoga dana! Dr. Stjepan pl. Miletić. — Našemu uredništvu je došla naslednja brzojavka iz Čabra: Oduševljeno pozdravljamo i veselimo se patrijotičnomu zaključku o uvedenju hrvatskoga jezika u učione. Spoznajmo se i branimo svoju zajednicu, spasiti će nas. Živeli Slovenci! Davorin Krmpotić, Makso Catinelli, Abradić Serafin, Križ.

— Izpred sodišča. Obrekovalca župana Hribarja in občinskega sveta, knjigovoz Breskvar, in laubbursch „Slovenskega Lista“, Štefe, sta v soboto iztaknila, kar sta iskala. Zaradi znanih obrekovanj, o katerih smo že opetovano govorili, sta bila obsojena: Breskvar, bivši kandidat klerikalne stranke, na deset dnij zapora, poostrenega s tremi posti, Štefe pa na tri dni zapora, poostrenega z jednim postom. Štefe sta bili k obravnavi pripeljali z Grada, kjer je zdaj neprostovoljno nastanjen. Ta obravnava je odmev zadnjih občinskih volitev in dokaz, s kako nizkimi podlimi sredstvi se je pri teh volitvah delovalo proti narodni stranki. Breskvar, kateremu je sodišče sedaj pritislilo na čelo pečat radi obrekovanja, je bil pa tudi kandidat klerikalne stranke in zato je ž njim obsojena in ožigosana cela stranka. In, kar je še najžalostnejše: za take ljudi je šel v ogenj prevržen gospod knezoškof!

— Občni zbor gasilnega društva ljubljanskega. Več mesecev trajajoča kriza v gasilnem društvu je naposled končana in v društvu so zopet zavladale normalne razmere. Društvo je imelo včeraj svoj občni zbor. Župan Hribar je pozdravil zborovalce in jim obljubil, da bo mestna občina, kakor doslej, tako tudi v prihodnje vedno podpirala gasilno društvo. Na to je poročal zapisnikar g. Trošt o društvenem delovanju v minolem letu in o denarnem stanju. g. Doberlet na o jubilejski ustanovi. Na to se je g. Doberlet poslovil od gasilcev kot njih vodja in izjavil, da ostane še nadalje na čelu „Zveze“, pri kateri pri-liki je župan Hribar pohvalno omenil Doberletove zasluge. Pri dopolnilni volitvi so bili izvoljeni: stotnikom gasilnega društva g.

Stricelj; za zapovednike oddelkov gg. Dinter, Cirstein in Pavšek; zapisnikarjem g. Trtnik in zaupnikom g. Furlan. Občni zbor je imenoval g. Doberleta častnim komandantom, gg. Abčina, Drešea in Schanteina častnimi stotniki in g. Rittinga častnim členom. S tem je častno in dostojno rešen razpor v društvu in gre slovenskim gasilcem, kateri so odločno in močito se zavzeli za slovensko poveljevanje, najtoplejše priznanje. Pozivljemo pa slovensko občinstvo, naj ne pozabi nikdar, kaj je dolžno gasilcem, in naj izdatno podpira gasilno društvo.

— Iz dež. zbora štajerskega. V sobotni seji štajerskega dež. zbora je posl. dr. Rosina podal v slovenskem jeziku pisano interpelacijo glede ravnopravnosti pri graškem nadsodišču. Nemški listi se silno togote, da si je dr. Rosina dovolil interpelovati v tej zadevi in da je svojo interpelacijo spisal v slovenskem jeziku. To je tako značilno, da pač ni treba ničesar pristavljati!

— Občinski odbor v Selcih je v svoji seji dne 3. maja t. l. izvolil gospoda deželnega glavarja Otona pl. Detelo za svojega častnega občana.

— Družbinski večer ljubljanske čitalnice se je v soboto večer izvršno posrečil. Velika dvorana „Narodnega doma“ je bila do zadnjega prostora polna občinstva vseh meščanskih slojev in tudi nekaj odličnih gostov z dežele smo videli. Zdi se nam, da plava čitalnica sedaj v edino pravi struji, in da je izključeno, ako vztraja na sedanjem stališču, da bi zašla kdaj na pesek. Mlade agilne moči, ki znajo prirediti vselej kaj novega, originalnega in mičnega, so tudi za čitalnico pravcati blagoslov. Občinstvo jim je za njihovo požrtvovalnost jako hvaležno, zato pa naj ostanejo čitalnici zvesti. Na vzporedi so bile točke: deklamacija, petje, godba in pantomima. Režiser g. Inemann je čital najprej humorističen, iz raznih slovenskih citatov sestavljen prolog, ki je vzbudil radi svoje aktualne vsebine mnogo smeha. Potem je čustveno čital Ganglovo — za tako priliko predolgo in prežalostno — epsko povest „Soror Alma“ ter O. Zupančičevo balado „Stari Kiš“. Petja „Ilirije“ ne bom ocenjal, ker vrline tega kvarteta so že širom domovine znane. Ta večer se je posebno odlikoval g. Lilleg s svojim lepim baritonom. Vojaška godba zagrebškega polka 53. se je občinstvu s svojim ognjevitim, temperamentnim in izredno marljivim igranjem jako prikupila. Godba je sviralala pre mnogo slovenskih točk, mej temi celo takih, ki si ljubljanskemu vojaškemu orkestru prepovedane, na pr. „Hej Slovani!“ Občinstvo je godbo posebno odlikovalo ter ji prav navdušeno ploskalo. Na dejamo se, da bomo to izvršno vojaško godbo še večkrat čuli na ljubljanskih zabavah! Pantomima „Strah v višji dekleški šoli“ je bil pičice de resistance vsega programa, in občinstvo se je najbolj zanimalo za to točko, ki se je izvršila izvršno in v istini jako elegantno. Pantomimo je z veliko skrbnostjo uprizoril gosp. rež. Inemann, kateremu moramo na prelepem vspehu samo čestitati. Glavni vlogi sta imela gospa Lina dr. Hudnikova in jurist g. Lev Starč, ki sta se kretala fino in elegantno ter rešila svojo nalogo najpopolnejše. Prav pohvaliti pa moramo tudi veliki venec dražestnih institutk ter vse ostale dame in gospode. Pantomimo je spremljal na klavirju tehnik g. Lev Souvan. Končno moramo prav priznalo omeniti izvršno tamburanje „Zvezde“. Zabava je trajala skoraj do 4 ure zjutraj.

— Štiri velike dobrodelne predstave na korist treh zavodov: Elizabetine otroške bolnice, zavoda za hranjevanje malih otrok in društva gospej krščanske ljubezni, so se vršile v našem deželnem gledališču vseskozi povoljno. Obisk je bil jako dober, in se je ves vzpored izvajal na občno zadovoljnost navzočih, posebno je ugajal res krasno uprizorjeni plesni divertissement „Vila lutk“. Občinstvo je vsem sodelujočim damam in gospodom izražalo svoje priznanje z živahnim aplavzom, šopki in obsipanjem s cveticami. Ker bode poleg umetniškega uspeha gotovo tudi gmotni uspeh, ki pride na korist gori omenjenim trem dobrodelnim zavodom, brez dvoma izdaten, je le pravilno, če se izreče v imenu ubozih, katerim bodo te predstave v prid, zaslužena zahvala vsem, ki so se požrtvovalno trudili zanje.

— Vencajzovo rogovljenje. Kako monstrozno trpinči gospod svetnik Vencajz oblasti z nestvorom, šentvidskim vodovodom, je dokaz ta, da po izrednem, pristoječem potrdilu gospodarov funkcijonarjev ces. kr. okrajnega glavarstva litijskega ne mine dan, da ne bi došel kak dopis v Litijo, obrnjen naravnost do osebe glavarjeve ali pa do c. kr. višjega komisarja. Nedavno stavil se je ta v nekem dopisu celo predlog, naj se zadržijo, ali pa kar naravnost „ad acta“ položijo pritožbe, morda došle v vodopravni reči radi dovolitve vodovoda v Št. Vidu, na kar se je izrazil odločno glavar, da bi bilo takšno početje preko zakona. Dne 3. t. m. prišli so klerikalni poslanci ogledat si Zatičino in Št. Vid, vsled prigovarjanja Vencajzovega, kateri hoče na vsak način imeti sodišče v Št. Vidu. Toplo mu pritkava svetnik Jenčič, kateri je tisti dan poslanecem spričo že oddanega dobrega mnenja, naj bo sodišče v Višnji gori, dopovedoval neresnico, da je zavzeto prebivalstvo do 1/4, za preselitev v Št. Vid. — Dne 4. t. m. je bil g. Vencajz zopet osobno v Litiji, kjer je nadlegoval ves dan funkcijonarje ces. kr. okrajnega glavarstva v svoji vodopravni reči. —

— Pri trgovskem bolniškem in podporernem društvu v Ljubljani bilo je lansko leto obljubljeno, da se bodo v prihodnje dvojezične tiskovine izdajale, kakor tudi, da se bode v obeh jezikih uradovalo. Ali s začudenjem opazamo, da se razpošiljajo k rednemu občnemu zboru samo nemška vabila. Ali se tako obljuba spolnjuje? Ali je to jednakopravnost? — Več slovenskih trgovskih pomočnikov.

— Iz Novega mesta smo prejeli naslednje: Slavno uredništvo časnika „Slov. Narod“ v Ljubljani, Oziraje v časniku „Slov. Narod“ došlo notico z dne 4. maja t. l. št. 102 prosim, da vsprejmete na podlagi § 19. tiskovnega zakona sledeči popravek: „Ni res, da razpošilja c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovom tudi v letu 1899. slovenskim strankam samonemške razsodbe o vojaški pristojbini. Res pa je, da se je potom vseh podrejenih 18 slovenskih občinskih uradov razposiljalo za vse v teh občinah bivajoče vojaški pristojbini podvržene občane samoslovenske razsodbe. Nemške razsodbe prejele so v dostavljenje le nemške občine Poljane, Čermošnjice in Smuka. Tako pa se vrši to sleherno leto. C. kr. okrajno glavarstvo Vesteneck.“

— Protiitalijanski izgredu pred najvišim sodiščem. Kakor znano, je bilo zaradi protiitalijanskih demonstracij proti irendentovskemu tovarnarju Mulichu v Batujah na Goriškem obsojenih 23 Slovencev na uprav krute kazni. Obsojenci so podali ničnostno pritožbo, najvišje sodišče je pritožbo 21 obsojencev odbilo, glede dveh obsojencev pa je odredilo novo obravnavo.

— Obsojena hrvatska poslanca. Posl. dr. Potočnjak in dr. Mazuranič sta napravila na vlado vlogo, v kateri sta obdolžila župana v Crkvenici, dr. Rojčevića, da je ponaredil uradne zapisknike. Radi te obdolžitve, ki se je izkazala baje krivična, je dr. Rojčević tožil poslanca, ki sta bila v soboto obsojena vsak na mesec dnij v ječo.

— Pomladanske vojaške vaje. Danes je došlo semkaj k tej vaji 390 mož rezervistov, dne 29. maja pa jih vstopi 350, in sicer vsi k tukajšnjemu batalijonu 17. pešpolka, ostali pa bodo odšli k polku v Celovec, dočim dojdejo oni 27. pešpolka k temu v Ljubljano. Prvi kot drugi bodo nastanjeni deloma v stari cukrarnici, deloma v šentpeterski vojašnici in drugod.

— „Velepsestnik iz Galicije“. Pred nekaj dnevi nastanil se je v nekem tukajšnjem hotelu tujec, ki je vpisal v zglasilni listek, da je veleposestnik iz Galicije. Še tisti dan je necega uslužbenca dotičnega hotela nagovoril, naj mu posodi 20 gld. in kazal mu je brzojavko, da mu je že nakazanih 500 gld. Uslužbenec se je polakomnil obetane velike nagrade in bi tujcu rad posodil zahtevanih 20 gld. — da jih je sam imel. Povedal je veleposestniku iz Galicije, da nima dosti denarja, pa da ima hranilno knjižico poštne hranilnice. Tujec je bil popolnoma zadovoljen, da mu izroči uslužbenec to hranilno knjižico in je rekel, da ima znanca, ki mu na knjižico gotovo posodi zahtevanih 20 gld. Uslužbenec je to verjel in tujcu izročil hranilnišno knjižico. Velepsestnik iz Galicije je knjižico takoj nesel v neko kavarno in si od natakarja izposodil nanjo 20 gld., potem pa odnesel

šla in kopita. Ko se je lastniku hranilne knjižice jelo daniti, da je storil neumnost, že veleposestnika iz Galicije ni bilo v Ljubljani.

— Navihani slepar. Minoli teden je neki ljubljanski mesar kupil na Barju kravo in poslal ponjo svojega pomočnika. Ko pride pomočnik k dotični hiši, vidi pred hišo necega moškega in mu pove, da je prišel po kupljeno kravo, in da je prinesel zanj 50 gold. Mož je vzel denar in izročil pomočniku kravo, katere je morala takoj na pot. Kmalu potem pa je nastal na Barju vihar. Izkazalo se je namreč, da mož, ki je mesarskemu pomočniku izročil kravo in vzel petdesetak, ni bil hišni gospodar. Slednji, prišedši domov, je bil silno presenečen, da ni našel krave v hlevu. Začel je poizvedovati kako in kaj, in dognalo se je, da je mesarju izročil kravo neznan slepar, kateri se je Bog zna s kakimi nameni potikal okrog hiše in porabil ugodno priliko za izvršitev predrznege sleparstva. Doslej temu lopovu še niso prišli na sled.

— Naglo umrl. Alojzij Petrič, hlapec pri Matevžu Strajnarju na Emonski cesti št. 10, je včeraj popoldne šel v hlev v Konjušnih ulicah št. 9 krmit živino. Prišedši v hlev, se je zgrudil na tla in bil takoj mrtev. Poklicani policijski zdravnik dr. Illner je konstatoval, da je Petrič umrl za srčno kapjo.

— Povožil je v soboto popoldne na Dolenjski cesti Mihael Potočnik, hlapec na Marije Terezije cesti št. 1, petnajst mesecev staro Albino Luhek. Hlapec je sicer vozil počasi ali ni mogel konj takoj vstaviti, ko je deklica priletela pod voz. Kolo je šlo otroku čez levo nogo in je ista najbrže zlomljena.

— Vinska trta in sadno drevje sta, kakor se nam poroča iz novomeškega in krškega okraja, dalje iz Logatca in iz Istre, po zadnjem snegu in mrazu hudo trpela, in kmetovalci teh okrajev se bridko pritožujejo nad temi vremenskimi udarci.

— Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi dne 9. maja svoj I. izvanredni občni zbor s sledečim vsprejemom: A. 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Rešitev vprašanja glede teh klubov. 3. Poročilo odbora. 4. Poročilo preglednikov. 5. Volitev predsednika, šestih odbornikov, dveh namestnikov in ev. preglednikov. 6. Slučajnosti B. Zabavni del. Lokal: restavracija „Zum Magistrat“ I. Lichtenfelsgasse 3. Začetek ob 8. uri zvečer. Slovanski gostje dobro došli.

— Pošten tat. Pred mesecem dnij je bilo ukradenih nekemu posestniku na Breghah v krškem okraju 100 gld., 14 dni potem mu prinese tat na okno 45 gld., seveda skri vaj, za 7 dni pa zopet 25 gld. in listek, v katerem je bilo pisano, da o Kresu, kadar vola proda, se drugo vrne!

— Gledališče opice, ki ima v Lattermanovem drevoredu svoje poslopje, si je pridobilo mej občinstvom, zlasti mej mladino veliko priljubljenost. Spinettovi psi, opice, koza in prešič so v istini čudovito dresirani ter izvršujejo svoje naloge imenitno. Zato pa je gledališče vedno razprodano.

* Profesor — samomorilec. V Lvovu si je gimnazijski suplent dr. Ludovik vitez Bialoskorski-Habdank prerezal vrat in potem skočil skozi okno ter se ubil. Vzrok samomoru je žalitev. Profesor bi se bil moral radi neke dame z nekim gospodom dvobojevati. Ker pa ni sprejel poziva, ga je neki častnik na javnem prostoru insultiral.

* Ubila človeka z dežnikom. Iz Bruslja pišejo: V belgijski vasi Massagettes živi prepirljiva in brutalna megera, 60letna starka Detruit. Te dni se je sešla v neki prodajalnici s kmetom Lassalacom, ki ji je baje že 16 let dolžan 48 sousov. Babnica je znova tirjala kmeta ter se začela končno z njim ruvati. Nakrat je sunila z dežnikom kmeta v oko ter pri tem zabodla ostrico kmetu v njegovo možgane. Kmet je bil takoj mrtev.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 8. maja. Razni listi poročajo, da so češki poslanci se izrekli proti vladni nameri, oktroirati s § 14. jezikovni zakon. Nasproti temu se poroča z avtoritetne strani, da se to ni

zgodilo. Češki poslanci glede nameravane jezikovne akcije sploh niso storili nobenega meritornega sklepa, nego so le formalno sklenili, da ne store nobenega odločilnega koraka, dokler se ni izrekel izvrševalni odbor desnice.

Dunaj 8. maja. Ministerski predsednik grof Thun, finančni minister dr. Kaizl in trgovinski minister baron Dipauli so odpotovali v Budimpešto, da se pogajajo z ogerskim ministerstvom glede nagodbe.

Praga 8. maja. Češki narodni delavci so imeli včeraj svojo majnikovo slavnost. Popoldne je bilo v raznih krajih mesta več manifestacijskih shodov, popoldne pa na razstavnem prostoru velika ljudska slavnost, katere se je udeležilo nad 40.000 oseb.

Budimpešta 8. maja. Cesar je danes sprejel v posebni avdijenci najprej ministerskega predsednika Szélla, potem pa kardinala Vaszaryja. Slednji je v imenu ogerskih škofov poskušal pregovoriti cesarja, naj se izreče proti kancel-paragrafu. To posredovanje ni imelo nobenega uspeha, in sicer vsled tega ne, ker je cesar sam odobril kompromis, ki ga je sklenil Széll z opozicijo. Po tem kompromisu se mora uvesti kurijalna sodba o volitvah, a kancel-paragraf je bistveni del tega načrta, in je bilo pri kompromisnih pogajanjih sklenjeno, da se mora postaviti v zakon. Škofje so torej pogoreli.

Budimpešta 8. maja. Magnatska zbornica bo v sredo razpravljala o takimenovanem kancel-paragrafu. Zanimanje za to razpravo je velikansko.

Narodno gospodarstvo.

— Vožni listi. C. kr. ministerstvo za železnice je v sporazumljenji z c. kr. finančnim ministerstvom glasom naredbe z dne 16. aprila 1899. št. 16.456 rok za popolno porabo starih notranjih vožnih listov, odločen z odredbo z dne 15. aprila 1898, dr. z. št. 48 na eno leto podaljšalo za daljnih šest mesecev, to je do konca okt. t. l. Tekom tega časa se smejo torej stari vožni listi rabiti in sicer ne le za pošiljatve na avstrijske postaje, temveč vsled sporazumljenja z gosp. kr. ogerskim trgovskim ministrom tudi za pošiljatve na ogerske postaje. Ravno tako ni smeti tekom podaljšane roka odklanjati pošiljatve, prišedših s starimi ogerskimi vožnimi listi iz Ogerskega na avstrijske postaje.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Še mej petjem stopil je agent h glasovirju. „Bravo!“ je rekel, živahno ploskaje. „bravo, stvar je urejena! Jaz Vas dam nadalje izobraziti. V enem ali v dveh letih lahko prvikrat nastopite — ste-li zadovoljni?“

Mladi mož je bil osupnen. Njemu se je vedenje bradastega gospoda zdelo nekaj čudno. Kdo in kaj je bil ta mož, ki je tolikanj vnet za njega.

„Gledališki agent Reber“, predstavil se je oni. „In Vi gospod tenorist, kdo ste Vi, če smem vprašati?“

Do tega trenutka je komi svoj inkognito lahko vzdržal. Nihče, razun Štefanije, ni vedel več o njem, ko njegovo ime. Pač so se govorile najrazličnejše stvari, a ni jih smatral resnim, in zatorej ga tudi ni razveselilo, ko je videl, da si mora tu javno krinko z obraza potegniti. Seveda, izogibnega odgovora ne bi bilo težko najti. A čemu lagati? Štefaniji in njenemu očetu je bilo znano vse, in za sanjasto damo v društvu se mu ni smelo več meniti, odkar so njegove ustni in Štefanijine se združile v gorak poljub. Zatorej je mirno rekel: „Moje ime je Rudolf Z. in jaz sem trgovski pomočnik v Viktorija-bazarju!“

Agent je zmajal z glavo. „Trgovski pomočnik“, je ponovil nejevoljno. „Ne, ljubi moj, to mi ne ugaja, nikakor ne!“

„Obžalujem, gospod“, je odgovoril mladi mož malo čmerno, „a jaz v resnici nisem družega ko prodajalec!“

(Dalje prih.)

Darila.

Uredništvu našega lista je poslal: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod Gutnik 3 krone 45 vin., složili člani in prijatelji pevskega društva „Ljubljane“ na izletu pri Devici Mariji v Polji. — Živeli darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 5. maja: Hilda Alojzija Hostnik, usmiljena sestra, 23 let, Radečkova cesta št. 11, vnetje možganske mreže in jetika.
Dne 6. maja: Marija Zupančič, delavčeva žena, 41 let, Dunajska cesta št. 45, spridenje jeter.

V deželni bolnici:

Dne 3. maja: Marija Bezljaj, gostija, 80 let, srčna hiba.
Dne 5. maja: Kamilo Hornak, poslovođa, 34 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji tlačni tlak 736-0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Pojavnost v 24 urah
6.	9. zvečer	735-5	7-2	sr. jzhod	jasno	
7.	7. zjutraj	735-4	4-0	sl. jzhod	megla oblačno	00 mm
	2. popol.	733-1	15-0	sl. jzhod	oblačno	
8.	9. zvečer	733-1	11-4	sl. jzhod	oblačno	08 mm
9.	7. zjutraj	733-4	10-0	sl. jzhod	oblačno	
	2. popol.	732-4	13-5	sl. jug	oblačno	

Srednja temperatura sobote in nedelje 6-9° in 10-12°, normale: 12-8° in 13-0°.

Dunajska borza

dne 8. maja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101	gld.	20	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	"	65	"
Avstrijska zlata rentna	119	"	60	"
Avstrijska krona rentna 4%	100	"	40	"
Ogerska zlata rentna 4%	119	"	60	"
Ogerska krona rentna 4%	97	"	35	"
Avstro-ogerske bančne delnice	920	"	—	"
Kreditne delnice	360	"	—	"
London vista	120	"	47 1/2	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	95	"
20 mark	11	"	77	"
20 frankov	9	"	55 1/2	"
Italijanski bankovci	44	"	80	"
C. kr. cekini	5	"	68	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Deželna skupina kranjsko-avstrijskih živinozdravnikov v Ljubljani, naznanja tužno vest, da je dragi kolega, gospod

Artur Folakowski

c. kr. živinozdravski koncipist

po kratki bolezni dne 7. maja t. l. izdihnil blago dušo. (886)

Truplo pokojnika se bode v torek, dne 9. t. m., ob 5. uri popoldne, v hiši žalosti na Resljevi cesti št. 11, blagoslovilo in potem na pokopališče pri sv. Krištofu položilo k zadnjemu počitku.

V Ljubljani, dne 8. maja 1899.

Potrjeni od najglobokeje žalosti, javljamo vsem sorodnikom prijateljem in znancom prežalostno vest o prerani smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne ljubezive hčerke in sestrice

Vide

ki je po kratki a zelo mučni bolezni, 3 leta stara, danes ob 1/11 dopoludne mirno v Gospodu zaspala.

Truplo preljubeznive rajnice bode v torek, dne 9. maja ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu prenešeno in istotam k večnemu počitku položeno.

V Ljubljani, dne 7. maja 1899.

Valentin Golob, trgovec, oče; — Marija Golob, mati; — Pavla, Marta, sestre; — Adolf, brat. (887)

Brez vsacega družega oznanila.

Dekle

izurjeno v trgovini z mešanim blagom, želi vstopiti v službo v Ljubljani ali tudi na deželi.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“ pod „Dekle“. (847—2)

1000 vreč

posebno pripravljen za premog in krompir, tudi za zavijanje usnja jako porabne prodaja od 4 do 8 kr. vrečo

Josipina Murnik.

Sv. Petra nasip št. 35.

V industrijskem kraju blizu Ljubljane se odda

prodajalnica

z opravo takoj v najem. — Ravno tako se odda

gostilna

z opravo in vrtom, kegljiščem, hlevi in skladiščem. — Poizv. se v upravnistvu „Slov. Naroda“. (883—1)

Opično gledališče

pod vodstvom ravnatelja Josipa Spinetto.

V pondeljek, 8. maja

dve veliki predstavi

ob 1/5. uri popoldne in 8. uri zvečer.

Novo! **Dresiran petelin.** Novo! Psi kot predice. Prasec kot topničar in druga nova predstavljanja.

V torek 2 predstavi. (888)

Začetek ob polu 5. in 8. uri zvečer.

Njegova Svetost
Papež LEON XIII.

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarju G. PICCOLI-JU v Ljubljani srčno zahvalo za priposlano Mu stekleničice

tinkture za želodec

ter mu je z diplomom od dne 27. novembra 1897 podelil naslov „dvorni založnik Njegove Svetosti“ s pravico, da sme nositi v svoji firmi z naslovom vred tudi grb Njegove Svetosti

Omenjeni zdravnik kakor tudi mnogi drugi glasoviti profesorji in doktorji pripisujejo Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje tek, pospešuje prebavljanje in telesno odprete.

Naročbe s povzetjem sprejema in odpošilja točno (882—3)

G. PICCOLI, lekar

„Pri Angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Tinkture za želodec pošilja lastnik po 12 stekleničic za gld. 1-26 av. vred., po 24 stekleničic za gld. 2-40, po 35 stekleničic za gld. 3-50, po 70 stekleničic za gld. 6-50. Poštni paket, ki ne tehtaja preko 5 kl. po 110 stekleničic za gld. 10-30. Poštnino mora plačati naročitelj sam.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Aussee, Ilz, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Klein-Reifling v Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Ilza, Aussees, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevica, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 58 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1)

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da prvejemam in izvršujem točno naročila na

kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljate v omotih po 5 kil oddajam po pošti, one od 30 kr. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljate se izplačajo vsakomur, posebno p. n. **krmarjem, družinam** in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki ceni.

Cenike razpošljam radovoljno in brezplačno.

Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in samore dajati blago po tako nizkih kupih, da se ne bojim konkurence. (637—54)

Tudi sprejemam zastopstva in vsakejača posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco št. 6.

Stanovanje

v Vegovi ulici št. 2, na vogalu Kongresnega trga

obstoječe iz 4 sob, kuhinje itd., se odda s 1. avgustom t. l. (858—3)

Natančneje se izve pri hišniku istotam.

Za pekovo obrt vsprejme se

učenec

15—16 let star, iz dobre in poštene hiše. Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Dve lepi stanovanji

se s avgustom ali novembrom oddasti. (850—4)

J. J. Naglas, Turjaški trg št. 7.

Pristno domače žganje

staro slivovke, droženke in trepinovke, fini brinjevec in borenicevec kupite pri tvrdki

Kavčič & Lillog

v Prešernovih ulicah. (21—105)

Ekonom

kateri je dovršil grmsko nižjo kmetijsko in klosterneburško srednjo vinarsko in sadjarsko šolo,

laže službo.

Zmožen je slovenskega in nemškega jezika ter prost vojaščine.

Blagovoljne ponudbe pošljejo naj se na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod naslovom: „Ekonom“. (857—2)

Šiluki pridejo!

Dvajset oseb, moških, ženskih in otrok iz

Sudana.

Aleksij Ambrožič

urar

Ana Ambrožič rojena Lekler

poročena.

(885)

Jesenice

dne 8. maja 1899.

Žled

Štev 998.

Razglas.

(844—2)

Na mestu podrtega deželnega dvorca na Kongresnem trgu v Ljubljani se bo zgradil

nov deželni dvorec.

Dotična dela in dobave so nastopno proračunjene:

1.) Kopanje tal in zidarsko delo okroglo	152.300	gld.
2.) tesarsko delo okroglo	13.600	gld.
3.) kleparsko delo	13.000	gld.
4.) krovsko delo	6.300	gld.
5.) kamnoseško delo	28.000	gld.
6.) kiparsko delo	34.000	gld.
7.) potrebno železje	22.100	gld.
8.) mizarsko delo	29.600	gld.
9.) ključavničarsko delo	13.000	gld.
10.) steklarsko delo	4.900	gld.
11.) pleskarsko delo	4.750	gld.
12.) lončarsko delo	2.300	gld.

Ta dela se bodo oddala potom javne konkurence ter se dotične ponudbe sprejemajo pri podpisnem deželnem odboru

do dne 27. maja 1899. l. do 12. ure dopoldne.

Vsa natančnejša določila glede ponudbe oddaje in izvršitve dela, se zvedo pri stavbnem uradu in so izkazani posameznih del ter načrti v navadnih uradnih urah na razgled v pisarni deželnega stavbnega urada, Turjaški trg št. 4, II. nadstropje; kjer se dobivajo tudi proti vplačilu tiskarskih stroškov.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 1. maja 1899. l.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.